

Teraźniejszość i przyszłość Open Access w Polsce

Otwieranie Nauki – praktyka i perspektywy

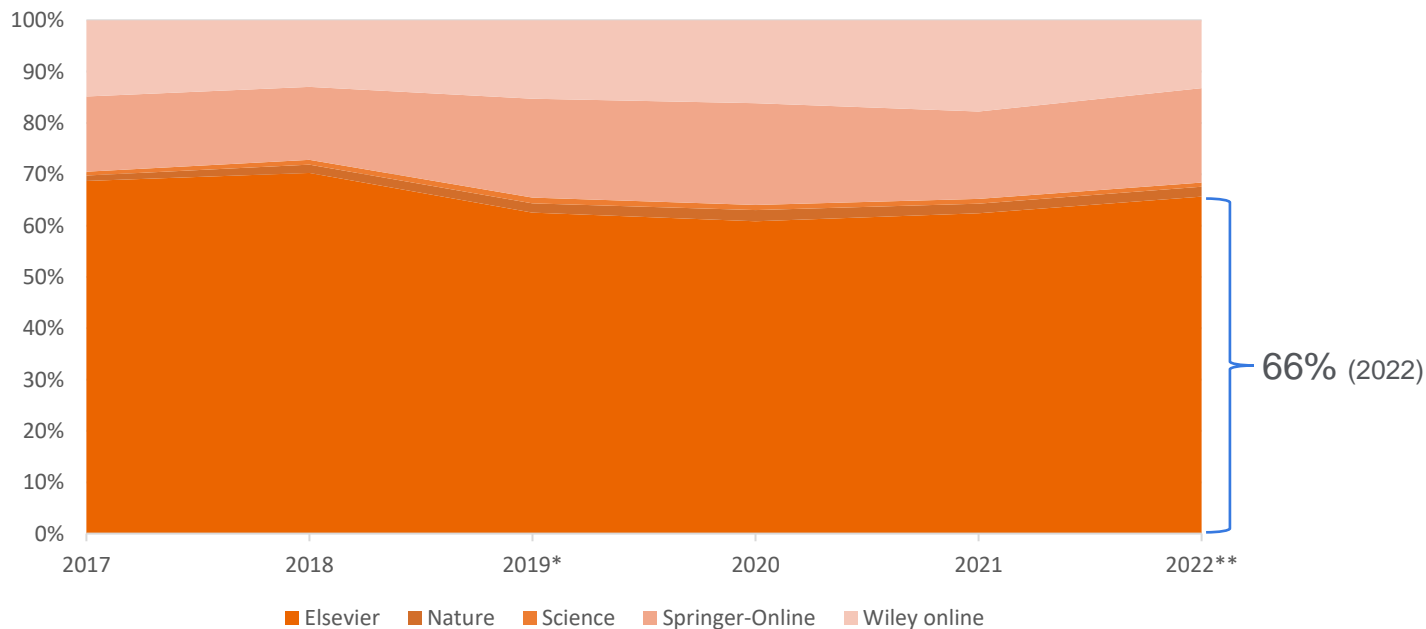
Paulina Milewska, Tomasz Psonka
Elsevier

Dziś przed nami

- Umowy transformacyjne w Polsce dzisiaj
- Pierwotne założenia kontra stan dzisiejszy
- Co dalej?
- Podsumowanie

Polska - wykorzystanie licencji WBN 2017-2022

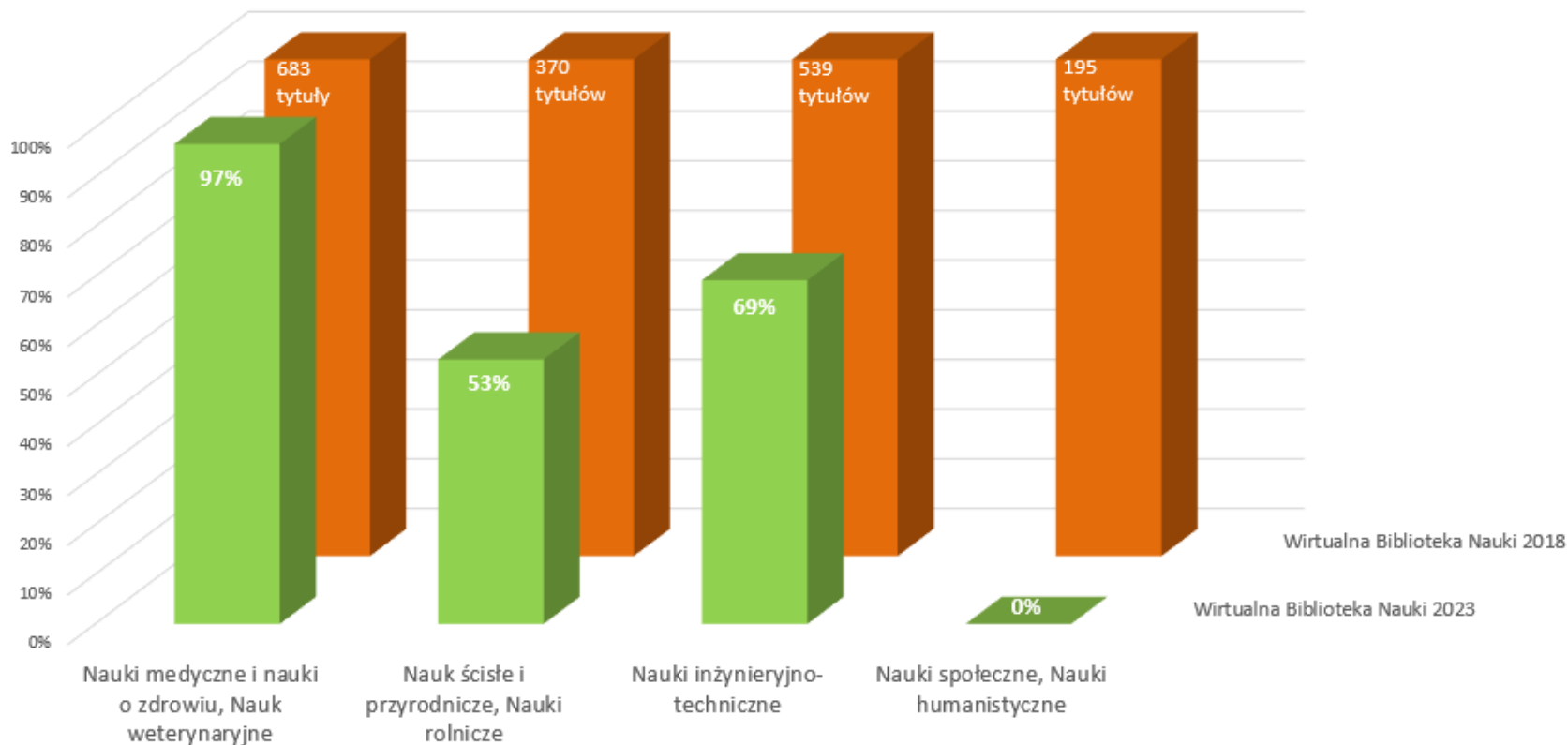
Baza/Rok	2017	2018	2019*	2020	2021	2022**
Elsevier	6 103 163	6 825 878	6 161 667	5 855 205	7 137 544	7 409 259
Nature	92 275	153 053	176 825	207 352	212 752	218 523
Science	68 527	93 601	110 032	98 525	102 394	88 503
Springer	1 302 696	1 379 307	1 901 538	1 903 287	1 951 510	2 077 080
Wiley	1 316 064	1 260 268	1 504 060	1 555 218	2 028 055	1 492 371
TOTAL WBN	8 882 725	9 712 107	9 854 122	9 619 587	11 432 255	11 285 736

*W połowie 2019 roku nastąpiły zmiany w licencji krajowej.

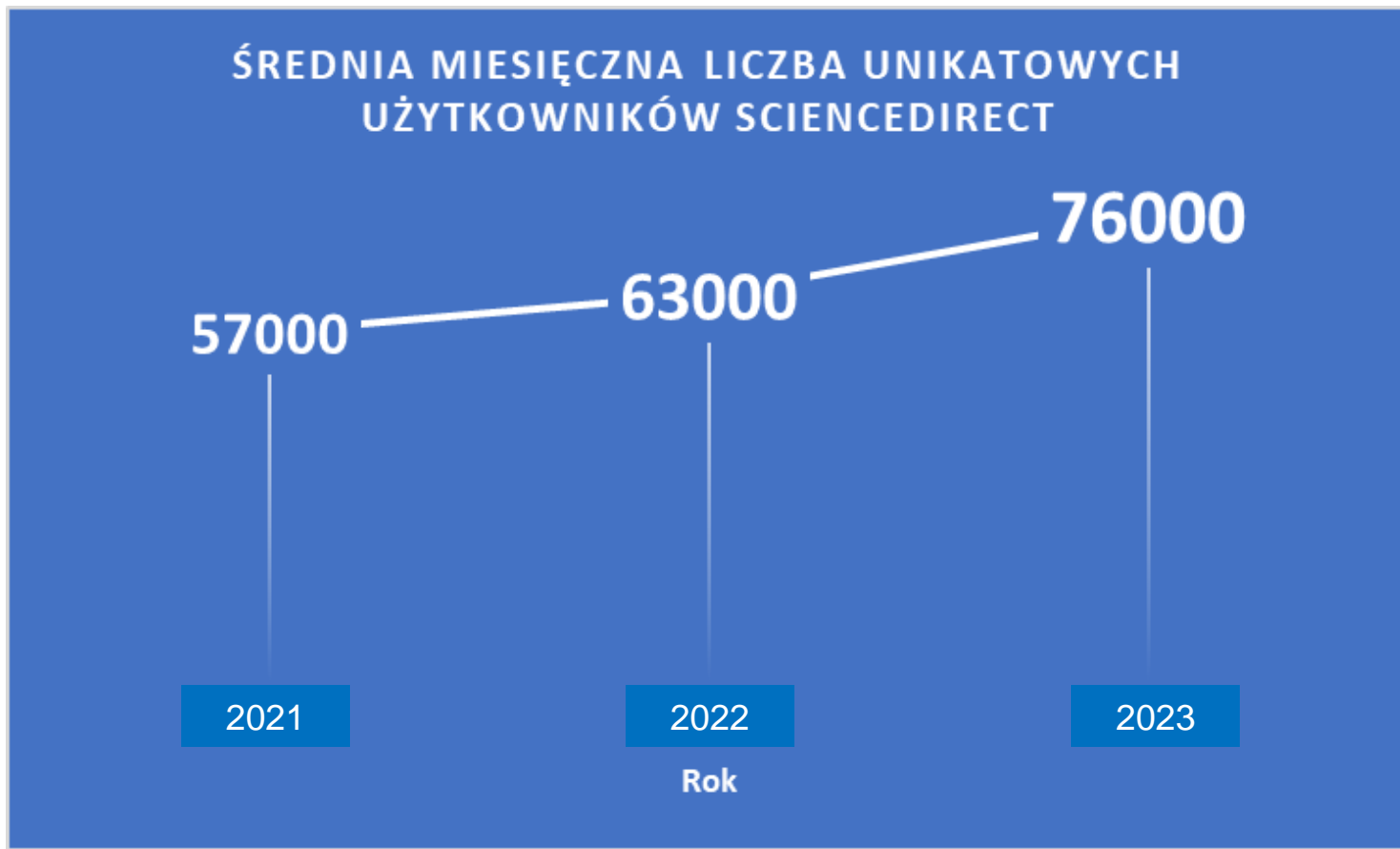
**W 2022 roku użytkowano bezpłatnie kolekcje, które ostatecznie zostały ucięte z licencji krajowej.

Aktywne czasopisma naukowe na platformie ScienceDirect wg obszaru tematycznego

Aktualna oferta Wirtualnej Biblioteki Nauki
w odniesieniu do roku 2018 (Freedom collection)

Średnio 76 tys. unikatowych użytkowników miesięcznie

Wykorzystanie licencji krajowej 2022 vs. 2023

wyłącznie tytuły z nowej umowy

	I półrocze 2022	I półrocze 2023	
Subskrypcja	2 027 206	2 246 509	
Gold OA	203 945	257 795	
Razem	2 231 151	2 504 304	 +11%
% Gold OA	10%	11%	

Wykorzystanie licencji krajowej 2022 vs. 2023

wyłącznie tytuły z nowej umowy

	I półrocze 2022	I półrocze 2023	
Subskrypcja	2 027 206	2 246 509	
Gold OA	203 945	257 795	
Razem	2 231 151	2 504 304	 +11%
% Gold OA	10%	11%	
<i>Turnaways</i>	<i>405 952</i>	<i>889 828</i>	
<i>Gold OA - tytuły spoza licencji</i>	<i>507 752</i>	<i>648 021</i>	

Elsevier – historia dostępu w Polsce 2003-2023

Małe konsorcja

wybrane instytucje ~50
wybrane tytuły/kolekcje
dofinansowane 50% przez Ministerstwo

2003-2009

Pierwsze cięcia

zmniejszenie z 23 do **16 kolekcji**
wprowadzenie APC 3000 / 3 lata

2019

Nowe zasady

zmniejszenie z 16 do **7 kolekcji**
3000 APC / 3 lata

2023

Konsorcjum krajowe

~550 instytucji
finansowanie 100% przez Ministerstwo
dostęp do *Freedom Collection*

2010

Okres negocjacji

utrzymanie dostępu
w trakcie rozmów bez zmian
~ 500 dodatkowych APC

2022

Co dalej

Kategorie czasopism naukowych w Elsevier

W modelu subskrypcyjnym, czasopisma są skategoryzowane wg kolekcji tematycznych (np. Freedom Collection, Subject Collections). **W części publikacyjnej**, czasopisma są skategoryzowane w inny sposób:

- **Core-hybrid** czasopisma hybrydowe pozwalające na publikowanie w modelu subskrypcji lub gold Open Access (pay-to-publish)
- **Fully gold open-access** – czasopisma, które działają wyłącznie w modelu Gold Open Access (pay-to-publish). Te tytuły nie są objęte umowami transformacyjnymi, ponieważ już są w pełni OA (brak modelu subskrypcji)
- **Non eligible** - istnieją również czasopisma, które nie są ujmowane w umowach transformacyjnych, ponieważ stosują wyłącznie model subskrypcyjny lub są finansowane/prowadzone przez podmioty, które nie wyrażają zgody na ujęcie tytułu w umowie transformacyjnej

Model współpracy

1. Uczciwe koszty
 2. Prosta administracja
 3. Umowa pokrywająca 100% OA
-

Pytania?

Paulina Milewska | p.milewska@elsevier.com | +48 501 979 892
Tomasz Psonka | t.psonka@elsevier.com | +48 501 980 333

